

Verdrag, op 28 januari 1958 te Bonn tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland gesloten, betreffende de winning van steenkolen in het Nederlands-Duitse grensgebied ten westen van Wegberg-Brüggen

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

Nr. 1

's-Gravenhage, 28 oktober 1958

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 28 oktober 1958.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 27 november 1958.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de tekst van het op 28 januari 1958 te Bonn tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland gesloten Verdrag betreffende de winning van steenkolen in het Nederlands-Duitse grensgebied ten westen van Wegberg-Brüggen, met Bijlage en bijbehorende nota's (*Trb.* 1958, 77) ¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestreng aan te treffen een toelichtende nota bij genoemd verdrag.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het verdrag alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
W. DREES.

Toelichtende nota

Nadat op 31 oktober 1956 door de Nederlandse Regering en de Duitse Bondsregering nota's waren gewisseld (*zie Trb.* 1957. 56) met betrekking tot de wedertoepassing van het op 11 mei 1920 te 's-Gravenhage gesloten Verdrag nopens crediet en steenkolen (het z.g. Tredefina-verdrag) is op 2 november 1956 een aanvang gemaakt met onderhandelingen over de uitvoering van bijlage C van evengenoemd verdrag. Het resultaat van deze besprekingen is neergelegd in het hierbij ter goedkeuring aangeboden Verdrag betreffende de winning van steenkolen in het Nederlands-Duitse grensgebied ten westen van Wegberg-Brüggen, waarvan de ondertekening op 28 januari 1958 te Bonn heeft plaatsgevonden.

De punten 1 t/m 4 van bijlage C van het Tredefina-verdrag betreffen een speciale regeling ten aanzien van de positie der mijnvelden, destijds toebehorende aan de N.V. Nederlandsche Maatschappij tot Ontginning van Steenkolenvelden (Nemos), gevestigd te Utrecht. De Duitse Regering heeft zich daarbij met name bereid verklaard toe te staan, dat deze velden (de vroegere Duitse concessie Sophia-Jacoba) zouden worden ontgonnen door het delven van mijnschachten, die zowel op Nederlands als op Duits grondgebied konden liggen. Bovendien zouden volgens punt 2 zoveel mogelijk faciliteiten worden verleend ten aanzien van het grensverkeer, alsook om de exploitatie mogelijk te maken van de inrichtingen, gelegen op Duits territorium.

De Staatsmijnen in Limburg hebben het noordelijk deel van de vroegere concessie Sophia-Jacoba gekocht van de tegenwoordige eigenares, de Gewerkschaft Sophia-Jacoba, een dochteronderneming van de Nemos. Deze overeenkomst is gesloten onder voorbehoud van de inwerkingtreding van het onderhavige verdrag. De vroegere concessie Sophia-Jacoba is inmiddels door „reale Teilung” volgens de Duitse mijnwetgeving gesplitst in twee afzonderlijke concessies; het aan de Staatsmijnen verkochte gedeelte is thans de concessie Sophia-Jacoba B (op de bij het verdrag behorende kaart grijs gearceerd).

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Het verdrag is niet alleen van toepassing op de concessie Sophia-Jacoba B, maar eveneens op de concessies Brügggen 1, 2 en 3 (op de kaart blauw gearceerd) en op het concessievrije gebied ten westen, noorden en oosten van evengenoemde concessies (op de kaart groen gearceerd). Ten behoeve van de ontginning van de zo juist genoemde mijnvelden en het concessievrije gebied wordt, onafhankelijk van de rijksgrens, een ontginningsgrens overeengekomen, die op de kaart met rood is aangegeven.

Het verdrag bevat ten aanzien van het van toepassing worden op de concessie Sophia-Jacoba B geen bijzondere bepaling. Voor de velden Brügggen 1, 2 en 3 en het concessievrije gebied wordt het van toepassing met de ingevolge het Pruisische „Gesetz über den Bergwerksbetrieb ausländischer Juristischer Personen und den Geschäftsbetrieb ausserpreussischer Gewerkschaften" van 23 juni 1909 vereiste vergunningen. Volgens deze wet is de toestemming van de Regering van het Land Nordrhein-Westfalen nodig voor de verwerving van Duitse mijnvelden door een buitenlandse rechtspersoon. Deze toestemming is reeds aan de Staatsmijnen verleend voor de concessie Sophia-Jacoba B. Ook voor de Brügggenvelden, die eveneens door de Staatsmijnen in Limburg zijn gekocht onder voorbehoud van de inwerkingtreding van het onderhavige verdrag, is de bedoelde toestemming inmiddels verleend. Met het Land Nordrhein-Westfalen is in beginsel overeenstemming bereikt over de voorwaarden, waarop aan de Staatsmijnen het ontginningsrecht zal worden verleend voor het concessievrije gebied.

De steenkolenmijnbouw in het gebied, waarop het verdrag van toepassing is, dient te worden uitgeoefend door een mijnonderneming naar Nederlands recht, die in Nederland is gevestigd en in het aangrenzende Nederlandse gebied in eigen concessie steenkolenmijnbouw uitoefent. In de concessie Sophia-Jacoba B mogen schachten en daarbij behorende bovengrondse werken worden opgericht, daarentegen niet in het overige verdragsgebied. Deze bepaling maakte het nodig hetgeen geldt ten aanzien van het toezicht, het sociale recht, de belastingen en het grensoverschrijdend verkeer uitvoeriger te regelen dan in de vroegere verdragen over Nederlandse mijnontginning in het Duitse grensgebied, krachtens welke alleen ondergrondse werken in Duitsland mochten worden aangelegd.

Met betrekking tot het toezicht gelden ondergronds de Nederlandse, bovengronds de Duitse rechts- en bestuursvoorschriften. Deze laatste zullen zoveel mogelijk in overeenstemming moeten zijn met de ter zake geldende Nederlandse voorschriften. Het verdrag bevat verder een aantal bepalingen over de samenwerking tussen het Nederlandse en het Duitse Staatstoezicht op de Mijnen, de bescherming van de oppervlakte en van andere delfstofafzettingen bij de ontginning, het verrichten van metingen, boringen en geofysische onderzoeken, de uitwisseling en de inzage van mijnkaarten, en het vervoer van springstoffen.

Handelingen en nalatigheden in het ondergrondse mijnbedrijf worden strafrechtelijk en burgerrechtelijk behandeld, als waren deze in Nederland geschied. In juridisch opzicht zijn de gevolgen, die bovengronds uit de ontginning voortvloeien, onderworpen aan het recht en de jurisdictie van de Staat, op welks gebied deze gevolgen aan de dag treden. Dit geldt in het bijzonder voor mijnschade. Op het gebied van het arbeidsrecht en van de sociale zekerheid wordt de positie der werknemers, die in het mijnbedrijf in het verdragsgebied werkzaam zijn, door Nederlands recht beheerst. Voor wat betreft de belasting van deze werknemers geldt de arbeid als in Nederland uitgeoefend.

De in het verdragsgebied gelegen concessies van de Nederlandse mijnonderneming en de hieruit verkregen inkomsten zijn in de Bondsrepubliek niet onderworpen aan de vermogensbelasting en de belastingen van het inkomen. Hetzelfde geldt voor de mijnwerken, zolang op Duits gebied geen produktieschacht aanwezig is. De Bondsrepubliek verleent voorts belangrijke faciliteiten ten behoeve van het grensoverschrijdend verkeer naar en van de mijnwerken en het vervoer van kolen en materialen, alsmede de aan- en afvoer van stroom, perslucht, gas en water.

De onder Duits gebied gedolven kolen behoren in economische zin tot de Nederlandse kolenproductie. Nederland is gerechtigd over deze kolen te beschikken op dezelfde wijze als over binnen Nederlands grondgebied gewonnen kolen.

De bepalingen van bijlage C van het Tredefina-verdrag blijven onverminderd van kracht, voor zover niet uit het onderhavige verdrag iets anders voortvloeit. De bepalingen van bijlage D van het Tredefina-verdrag, die betrekking hebben op de instelling van een scheidsgerecht ter beslechting van alle uit dat verdrag voortspuitende geschillen, zijn op het onderhavige verdrag van overeenkomstige toepassing.

De totstandkoming van dit verdrag is met name van grote betekenis voor de produktiemogelijkheden van Staatsmijn Beatrix. Na de uitbreiding met Duitse concessies zal het mijnveld van de Beatrix ongeveer even groot zijn als dat van de Staatsmijnen Emma of Maurits, zodat deze nieuwe zetel zich zal kunnen ontwikkelen tot een mijn met een produktiecapaciteit van circa 1,8 miljoen ton per jaar. Voorts opent het verdrag nieuwe perspectieven voor een eventuele ontginning van het kolenvoorkomen in de Peelhorst, welke de Peelcommissie in haar te zijner tijd uit te brengen advies zal kunnen betrekken.

De Minister van Economische Zaken,
J. ZIJLSTRA.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.